

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Parfeni Oxana

Donos Aliona

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în cauza penală privindu-l pe

SPRINCEAN Dumitru XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.04.2021 – 10.11.2021;

Instanța de apel: 02.12.2021 – 19.04.2022;

Instanța de recurs: 15.07.2022- 18.01.2024.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 10 noiembrie 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală*, Sprincean Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de gestionarea medicamentelor și drogurilor pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită inculpatului s-a suspendat condiționat pe termen de probațiune de 2 ani.

S-a încasat din contul lui Sprincean Dumitru suma de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare.

A fost soluționată chestiunea privitor la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Sprincean Dumitru începând cu o perioadă de timp nestabilită de organul de urmărire penală,

urmărind scopul procurării, păstrării, analogilor etnobotanicilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopul său, a procurat în circumstanțe necunoscute organului de urmărire penală un pachetel de polietilenă transparent cu substanță psihotropă pe care a păstrat-o asupra sa pentru consum propriu până la data de 25.10.2020 aproximativ orele 10:22, când fiind observat de către un echipaj de carabinieri pe XXXXX, a aruncat jos pachetelul vizat supra. Colaboratorii de poliție ajungând la fața locului, au ridicat prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25.10.2020 pachetelul aruncat de către Sprincean Dumitru. Conform concluziei raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/1-R-4058 din 20.11.2020, masa vegetală de culoare galbenă, uscată, mărunțită, prezentată într-un pachet polimeric ridicat la 25.10.2020, reprezenta produs etnobotanic, ce conținea cannabinoidul sintetic MDMA(N)-022. Cantitatea produsului etnobotanic îmbibat cu cannabinoidul sintetic MDMA(N)-022 constituia 0,482 gr. Potrivit răspunsului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu nr.Rg02-004942 din 11.11.2020, substanța MDMA(N)-022 reprezenta un cannabinoid sintetic, fiind o substanță psihotropă fără utilizare medicală. Sinonimele MDMA(N)-022 sunt MDMA-4en-PINACA și ADB-PINACA-A, iar formula C₂₀H₂₇N₃O₃. Analogii structurali și funcționali ai substanței MDMA(N)-022 se considera inclusiv ADB-PINACA, 5F- MDMA-PINACA (5F-ADB sau MDMA(N)-2201) sau 5F-MMB-PINACA (5F-AMB). Analogul 5F-AMB este inclus în Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05.10.2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora supuse controlului, Tabelul 1. Substanțe stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale”, Lista nr. 2 Substanțe psihotrope. În Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006 substanța 5F-AMB se află pe poziția 191 și respectiv 193 pentru mase vegetale, și respectiv cantitatea de 0,482 gr, constituie proporții deosebit de mari.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privirea de dreptul de a desfășura activități în domeniul circulației substanțelor narcotice pe termen de 5 ani.

În motivarea cererii de apel s-a invocat că sentința nominalizată este neîntemeiată, iar pedeapsa stabilită fiind nemotivat prea blândă. Instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane.

La stabilirea pedepsei instanța de judecată urmează a ține cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În cauza dată nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului precum și careva circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal. De asemenea, inculpatul anterior este condamnat, fiind stabilite pedepse cu suspendarea condiționată a executării acestora, fapt ce denotă că aplicarea acestor pedepse nu ating scopul prevăzut de legea penală și anume de corectare și reeducare a comportamentului inculpatului în spiritul respectării legislației în vigoare.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată, aplicând o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de fond a reiterat prevederile art. 6, 7, 61, 75 – 78 și 90 Cod penal și le-a aplicat corespunzător, motiv din care apelul acuzatorului de stat a fost respins.

Astfel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, s-a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La caz, instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și personale ale inculpatului și a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

În acest sens, instanța de apel menționa drept circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal, în privința inculpatului, căința activă. Circumstanțe agravante potrivit art. 77 Cod penal nu au fost identificate.

Din materialele cauzei, rezultă că de către inculpat a fost comisă o infracțiune gravă. Aceasta derivă din coroborarea prevederilor art. 16 alin. (3) cu art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, care se pedepsește cu închisoare până la 6 ani.

Colegiul reține că argumentele invocate de procuror în apelul depus nu pot fi reținute ca plauzibile.

Astfel, pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere înțelege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, la stabilirea măsurii de pedeapsă inculpatului, s-a reținut caracterul și gradul pericolului social al infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, faptul că el a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer de cele comise, instanța de judecată consideră că în privința acestuia urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, ținând cont de lipsa gradului de pericol sporit pe care îl prezintă persoana inculpatului pentru societate, de repercusiunile pe care le-ar avea asupra inculpatului și familiei sale o condamnare cu executare la închisoare, ținând cont de starea familială, în circumstanțele descrise supra, instanța de apel nu a considerat rațional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar și în acest sens, prima instanță, întemeiat a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate lui Sprincean Dumitru, în temeiul prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal.

În această ordine de idei, scopul educativ al pedepsei v-a fi atins și fără privarea de libertate a inculpatului, acordându-i o șansă acestuia de a se reabilita în fața societății, pentru care fapt s-a dispus suspendarea condiționată a executării acesteia pe termen de probațiune de 2 ani.

Instanța de apel a conchis că pedeapsa aplicată de prima instanță este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond, sentința fiind legală și întemeiată, iar apelul acuzatorului de stat privitor la pedeapsa aplicată inculpatului este nefondat și a fost respinsă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *procurorul a atacat-o cu recurs*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a deciziei în partea ce ține de individualizarea pedepsei, excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că, instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să țină cont de toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea ei, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic penal.

Astfel, la aplicarea pedepsei inculpatului, instanțele de judecată nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect au ajuns la concluzia stabilirii unei pedepse non privative de libertate.

Instanța de apel a omis faptul că infracțiunea comisă de către inculpat se califică ca fiind una mai puțin gravă, iar caracterul acțiunilor denotă că în privința făptașului

deja nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere mai blânde, deoarece nu s-a luat în considerație faptul că potrivit informației privind trecutul infracțional a lui Sprincean Dumitru, acesta până la comiterea faptei a mai fost condamnat prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15 iunie 2010 conform art. 187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal la 3 ani închisoare, în baza art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată pe termen de 1 an, sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11 septembrie 2012 conform art. 287 alin. (2) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată pe termen de 2 ani, sentința din 06 iulie 2010 conform art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal și încetată urmărirea penală pe motivul împăcării părților în baza art. 109 Cod penal.

Aceste circumstanțe relevă faptul că unica și indiscutabila metodă de reeducare și corijare a inculpatului este condamnarea lui, la pedeapsa reală or, argumentele invocate la adoptarea soluției prin care instanța s-a mizat pe circumstanțe ce reiese din personalitatea inculpatului, căința activă, nu pot substitui gradul prejudiciabil al faptei comise, motivul și persoana celui vinovat, rezonanța infracțiunii și impactul acesteia asupra societății.

Subsidiar celor invocate supra, deși inculpatul a acceptat opțiunea de a fi examinată cauza în procedură simplificată potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, totuși aceasta circumstanță relevantă la stabilirea pedepsei nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, ce ar condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, dat fiind că inculpatul deja a beneficiat de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei de care a fost acuzat.

7. Avocatul Eremia Vitalie în numele inculpatului a depus referință asupra recursului declarat de procuror, prin care și-a exprimat acordul cu sentința primei instanței și decizie Curții de Apel Chișinău ca fiind legală și întemeiată.

8. Judecând recursul și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, completul de judecată, conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, a conchis că acesta urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii atacate, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen la 09.12.2022.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a

acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.*

Alin. (4) și (5) ale aceleiași norme prevăd că, *în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor și instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă că temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și anume, că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Completul de judecată reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului.

Analizând temeiurile invocate, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, s-a stabilit că aceste argumente nu și-a găsit confirmarea, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 76 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia prin rechizitoriu.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Astfel, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea (antecedente penale stinse), de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale acestuia, de comportamentul acestuia înainte și după comiterea infracțiunii, cât și în timpul ședințelor de judecată, corect a considerat că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și prin suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilind în privința acestuia un termen de probațiune de 2 ani, timp în care acesta urmează ca prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Pe cale de consecință, se reține că, pedeapsa aplicată de prima instanță și menținută de instanța de apel este una echitabilă, proporțională gravității infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale. Or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, decizia instanței de apel este motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind una întemeiată, iar solicitarea acuzării privind excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui este neîntemeiată, or doar faptul că procurorul nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea blândă, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate reală.

De asemenea, criticele formulate de recurent au fost invocate și în apel, cărora li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, iar decizia instanței de apel în totul corespunde prevederilor art. 415- 417 Cod de procedură penală, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

În atare circumstanțe, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii adoptate pe cauza dată și prin urmare, se impune soluția respingerii recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Respinge recursul declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui SPRINCEAN Dumitru XXXXX, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Parfeni Oxana

Donos Aliona